

sosyalist. DEVİRİM

SOSYALİST DEVİRİM PARTİSİ YAYIN ORGANI

SAYI: 12

1 EYLÜL 1980

500 KURUŞ

FAŞİZME KARŞI MÜCADELEDE KORKAKLIĞA YER YOK

CHP'nin kaypak politikasının, faşistlerin Devlet'i içeriden ele geçirme politikalarının hızlanmasında rolü büyüktür.

CHP Genel Başkanı Ecevit, erken seçimle ilgili tartışmalar sürerken, AP ve yandaşlarını NAZİ tertibiyle suçluyor. Hindenburg'dan söz ediyor. Türkiye gerçekten bir NAZİ tertibiyle karşı karşıyadır. Ama bu, bugün mü ortaya çıkmıştır? Yani erken seçimle mi bu tehlike belirmiştir? Hayır! 1966 da örülmeye başlanan örgütün, 1980 lerde son düğümleri atılmaya hazırlanılmaktadır.

NERELERDEYİNİZ?

1968 lerde Vedat Demircioğlu polisler tarafından İTÜ yurduunun üçüncü katından aşağı atılarak öldürüldü. CHP o zaman ana muhalefet partisiydi, Ecevit de Genel Sekreter. Burjuva demokrasinin olduğu herhangi bir ülkede «demokrat» bir partinin (sosyalist ya da sosyal-demokrat falan değil sadece demokrat) böyle bir olay karşısında tavrı ne olurdu acaba? CHP'nin tavrı ne ol-

du? Hürriyet Meydanında bir başka polis ODTÜ öğrencisi Taylan Özgür'ü sırtından tabanca ile vurup öldürdü. Resmî adı, soyadı, sicil numarası Hürriyet Gazetesinde yayınlandı. Bu cinayet zanlısı polis yargı önüne çıkartılmadı. Gazetelerin yazdığına göre Amerika'ya yollandı. CHP ne yaptı o zaman?..

Yasal başvurusu yapılmış olan bağımsızlık mitingine, Taksim Meydanı girişinde polis destekli karanlık güçler saldırdı: 3 ölü ve yüzlerce yaralı. Tarihimize «Kanlı Pazar» diye geçen bu olay üzerine CHP ne yaptı?

Türkes ÇKMP'yi ele geçirip, bir takım subay eskilerine komando kampları açtırdı. Hürriyet gazetesi resimleriyle seri yazılar yayınladı. Türkes'le röportaj yaptı, Türkes askerî nitelikteki bu kampların kendilerine bağlı olduğunu söyledi. CHP ne yaptı? İçişleri Bakanı hakkında gensoro mu verdi? Anayasa Mahkemesi-

ne mi başvurdu? Hürriyet gazetesi kadar demokrat olamayan CHP o zamanlar, kapatılan TİP'in karşısında 'ortanın solu' diye bir şey icad etmekle meşguldü. Daha sonraları ise, kendi soluna duvar çekmeye uğraştı.

Devletin etkili yerlerine, özellikle silahlı kuvvetler, MIT ve polis içinde Türkes'in ve adamlarının çalışmalar yaptıkları basında defalarca yazıldı. CHP ne yaptı? Faşistlerin devleti içinden ele geçirme girişimlerinin tarihi en az 14 yıllıktır. Basın bu konuyu yıllardır yazar. CHP faşistlerin bu girişimlerine karşı ne yaptı?

12 Mart döneminde Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan ve Hüseyin İnan'ın idamlarına karşı İsmet Paşa başkanlığındaki CHP Anayasa Mahkemesi'ne başvurdu. Mahkeme usulden bozdu. İdamlar yeniden meclisten geçti. Esastan bozma için, Ecevit Başkanlığındaki CHP mahkemeye neden başvurmadı?

İŞÇİLER, KÖYLÜLER, EMEKÇİLER SOSYALİST AYDINLAR

SDP, gücünü sizlerden alan bir partidir. Tam bağımsızlığı savunduğu sermaye çevrelerine dayanmadığı için fukara bir partidir. Yalnızca işçi, köylü ve dar gelirlili yurttaşların sosyalist aydınların desteğiyle yaşar

Emekçiler, sosyalizme inanan gençler, SDP başışlarınızı bekliyor Kampanyaya gücünüz oranında siz de katılın. Bağımsız Türkiye Sosyalizmini birlikte kuracağız.

Bağışlarınızı «120 677 No.lu Posta çeki - ANKARA» hesabına ya tırabilirsiniz.

SENDİKAL HAKLAR TEHLİKEDEN

Dışa bağımlı hakim sınıfların gelip dayandıkları yer faşizmdir. 30 küsur yıldır izlenen borçlanma politikası, ürettiğinden çok tüketme alışkanlığının pompalanması, montaj sanayii, yağmalanan yeraltı-yerüstü kaynakları, hızla artan nüfus; hakim sınıfların egemenliklerini sürdürmeleri için, faşizmi tezgahlamalarını gerektiriyor. Mevcut demokratik haklarla üretim ilişkilerinin dar boğazı uzlaşmaz duruma gelmiştir. Sendikalar hakları duracak; ekonomi IMF'nin emrettiği gibi düzenlenecek, bunun imkanı yoktur. Şimdilik eldeki yasal kısıtlama yolları kullanılmaktadır: Grevleri erteleme, Sıkıyönetim yasaları gibi. Ayrıca doğrudan sendikalarla ilgili görünmeyen ama, aslında kişi-

hak ve özgürlüklerini kısıtlayan yasaların bir kısmı çıkartılmış, bir kısmı ise kararnamelerle yürürlüğe konulmuş, bir kısım baskılar da, yasa dışı olarak bazı devlet güçlerince uygulanmaktadır. Millî Güvenlik Kurulu'nun istemi olarak kamuoyuna sunulan yeni baskı yasa tasarılarıyla rejimin sokulmak istendiği ray ortadadır. Anayasa'nın bile geriye doğru değiştirilmek istendiğinin sık sık söylendiği bir ortamda, sendikalar haklarında kısıntı yapılmayacağını ummak safdillikten başka bir şey değildir.

Öte yandan başta Türkes olmak üzere bütün işçi düşmanları sendikalar haklarını yeniden düzenlenmesinden söz ediyor. Çalışma Bakanı, sendikalar ve toplu sözleşme yasalarının değiştirilme-

hazırlıklarının tamamlanıp, tasarrının Bakanlar Kuruluna yollandığını açıklıyor. Sendikalarımız, konfederasyonlarımız ise arada sırada sert demeçler veriyorlar, o kadar. Yitirmek üzere olan sendikal hakların korunması konusunda henüz hiç bir ciddi çaba yok. Hatta sendika konusunu ciddiye alarak çalıştığını, iyi gazeteciliğinin yanı sıra, iyi sendikacı da olduğunu bildiğimiz Sayın Şükran Ketenci bile, olup bitenleri, «... eşşğini kaybettirip buldurarak garibi sevindirme oyunu oynandı.» şeklinde yorumluyor. Sayın Ketenci yanılıyorlar. Henüz oyunun başındayız. Oyun oynanıp bitmedi. İmzalanan sözleşmeler hiç bir şey değil, ertelenen grevlerde... Asil dikkat (Devamı sayfa 3'de)

HINDENBURG KİMDİR?

«Kıbrıs Fatihî (!)» sarhoşluğu içinde hiçbir hesap-kitap yapmadan Hükümeti bırakıp, MC'nin kurulmasını, Türkes'in Başbakan Yardımcısı olmasını kim sağladı? Ecevit ve CHP değil mi? Hindenburg kim acaba? Hindenburg, 1930 lar Almanya'sında Hitler'i Başbakan tayin eden kişidir. Türkiye'de de Türkes'i Başbakan Yardımcısı yapan, Ecevit'in kendisidir. Çünkü CHP-MSP koalisyonunu bozarak, akılsız bir istifa ile MC'nin kurulmasını sağlamıştır. Faşistler de, CHP gibi iktidarsız olmadıklarından, işbaşına gelip gelmez, Devletin içten fethini başdöndürücü bir hızla ulaştırmışlardır.

HEP GERİ BASMA

MC zamanında hükümet hep CHP'ye saldırdı. CHP'de hep savunmada kaldı. Ve hatta kendi soluna saldırarak hep geri bastı. İktidar CHP'li belediyelerde solculara iş veriyor diye saldırınca, CHP'nin pek 'demokrat', pek 'sol'cu başkanı Ecevit, CHP'li Belediye Başkanlarını azalararak, devrimci ve ilericiilerin isten (Devamı sayfa 3'de)

TERÖRE KARŞI TERÖR UYGULAMAK BİLE BİLE TUZAĞA DÜŞMEK OLUR

20. yüzyılın son çeyreğinde Dünya, bir uçtan bir uca oldukça hareketli günler yaşıyor. Dünya'ya şöyle bir göz attığımızda, ülke ya da bölge düzeyinde bir çok yerde, silahlı ya da silahsız mücadeleler sürüp gitmekte. Süper güçler arasındaki soğuk savaş da, ikinci ülkeler eliyle yer yer sıcak savaşa dönüşmek-

te. Kısacası Dünya'nın stratejik önem taşıyan bir çok yeri kan ve barut kokuyor.

Kimi ülkelerde (anti-faşist anti-emperyalist) savaşlar verilirken, kimi ülkeler de işgalci süper güçlere karşı savaşıyorlar kıyasıyla. Kimi bölgelerde ülkeler birbirleriyle savaşıyorlar; ya öz-çıkartları nedeniyle ya da süper güçlerin veya bağlı oldukları blokların dayatması sonucu. Orta-doğu'da Afganistan halkı işgalci Sovyet birliklerine karşı savaşıyor; Uzak-doğu'da Sovyet güdümündeki Vietnam, Çin güdümündeki Kamboçya'yı işgal ediyor sosyalizm adına...

Beri yandan Orta-doğu'da bir halk ayaklanması sonucu, ABD'nin jandarmalığını yapan kanlı ŞAH diktatörlüğü yıkılıp, Filistin halkı her geçen gün kendini Dünya'ya biraz daha kabul ettirirken; Orta-Amerika'da da ABD uşağı SOMOZA diktatörlüğü yıkılıyor Nikaragua'da. Ve daha nice kurtuluş savaşlarına gebe dir dünya...

Bütün Dünya'da ülkelerarası olsun, süper güçler ve giderek bloklararası olsun mücadeleler sürüp giderken, kimi ülkelerde de gizli ya da açık terörist eylemler uygulanıyor. Bu eylemler ülkelere ve ülkelerin toplumsal niteliklerine göre değişik yöntem ve boyutlarda ortaya çıkıyor. Bir ülkede bizzat devlet terör uygulayarak kitlelerin demokratik istemlerini bastırmak isterken; bir başka ülkede örgütlü bir sosyalizm mücadelesi olmasına karşın kitlelere dayanmayan bir takım gruplar 'sol' adına eylemler düzenliyorlar. Bazı ülkelerde de her ikisi bir arada oluyor. Örneğin: Arjantin ya da Şili gibi ABD kuklası yönetimlerin iktidarda olduğu ülkelerde, halkın demokratik istemlerini susturabilmek, bağımsızlık ve demokrasi mücadelesini sindirebilmek için bizzat devlet tarafından işçene, faili meçhul cinayetler, kundaklama gibi yöntemlerle terör uygulanıyor.

Fransa, İtalya gibi sosyalist ya da komünist partilerin legal çalışma alanı ve kitle tabanı edindikleri gelişmiş kapitalist ülkelerde ise, bazı 'sol' etiketli gizli örgütler, sosyalist hareketin güç kaybetmesi pahasına da olsa bireysel terörist eylemlere girişmektedirler.

Bir de kimin neye karşı savaştığı pek belli olmayan, ama emperyalizme bağımlı iktidardarların, bazı karanlık güçleri yanına alarak, sistemli bir baskı ve terör uyguladıkları ülkeler var: Türkiye gibi...

Genç Türkiye Cumhuriyeti, kurulduğundan bu yana gizli-açık faşist yöntemler, sıkı yönetimlerle idare edile geldi bugüne dek. Bugün hala ülkenin 1/3 ü sıkıyönetim altında. Yani, zaten sınırlı olan demokrasi iyice kısıtlanmış. Faşist terör odakları her gün yeni cinayetler işliyor; kitle katliamları düzenliyor, geceyarınları evleri kundaklayıp, beşikteki çocuğa varncaya kadar insanları öldürmekten çekinmiyor. Ve bu canilerin giremedikleri yerlere de, iktidarın güvenlik kuvvetleri giriyor tankları, panzerleriyle... Hemde faşist canileri yardımcı güçler diye yanlarına alarak. Faşist terör, devlet teröründen de güç olarak gün

geçtikçe azgınlaşıyor: Kitleleri sindirerek, devleti adım adım ele geçirme politikasını hiç bir engelle karşılaşmadan uyguluyor.

Peki bu çifte kavrulmuş terör karşısında emekçi halkımız ne yapıyor? Hemen hemen hiç bir şey: Bir-iki işçi direnişi ya da bazı mahallelerde —sayısı parmakla sayılacak kadar azdır— direniş komiteleri... Bu örgütsüzlüğü, bu yılmınlığı doğal karşılamak gerekir; kimin ne söylediği belli olmayan bir ortamda. Bir zamanlar Türkiye emekçi halkı kendisine 'umut' diye yutturulan Ecevit'e sarıldı ama; fos çıktı. Zaten emekçi halkımıza yıllar yılı çok umutlar (!) yutturulmak istendi. Ve hepsini sırtında taşıdı emekçiler. Onun için Türkiye'nin yoksul ve dürüst insanı yepyeni bir umut arıyor... Ve bir gün, gerçek kurtuluş umudunun kendisi olduğunu mutlaka anlayacak. Şimdilik zorlu bir arayış içinde. İnanırcı, gerçek çözümler arıyor. Ama karşısına çıkan ne? Ayakları havada bir yığın laf, say-falar dolusu safсата...

İşçi duvara bakar, bir yazı: «DGM'yi ezdik sıra MESS'de». Beri yandan MESS bastır-dıkça bastır. Öbür duvarda: «Faşizme geçit yok». Ama faşizm her gün 10-15 can alır. Başka duvarda süslü bir yazı: «Faşist terörü devrimci terörlere yok edeceğiz» ya da «Devrimci şiddetimiz bilmemneyi ececektir» falan, filan... Ve el kadar bir afişte «Halkımızın mücadeleye bayrağı yükseliyor» diye yazar. Emekçi halkımız şaşkınlıkla bakar bunlara. Kendi adına ne herzeler yendiğine bakar bir, bir de her gün bir kat daha yoğunlaşan zulme, baskıya, cinayetlere... Emekçi halkımız gazeteyi açar bakar; kendi adına, sosyalizm adına bilmem hangi «sol (!)» örgüt, bilmem kimi «ce-zalandırılmış (!)»... Zaten şiddete, cinayetlere karşı olan halkımızı bu şekilde sosyalizme kazandırmaya çalışıyorlar. Gerçek sosyalistler taşımaya kalkışılırsa, bu bile bile tuzağa düşmek olur.

Türkiye'de bir çok kavramda olduğu gibi «halk savaşı» ile terör de birbirine karıştırılmaktadır. Geçmişte Vietnam halkının ABD emperyalizmine karşı verdiği savaş ya da günümüzde Filistin halkının ABD destekli İsrail siyonizmine karşı verdiği mücadele ne kadar terör değilse; emekçi sınıflardan kopuk, kendi kendilerini sosyalist (!) ilan eden 'öncü'lerin bireysel eylemleri de o kadar halk savaşı değildir; sosyalist mücadeleden uzaktır.

Bağımsızlık-demokrasi-sosyalizm mücadelesi için önce beyni ve yüreği ile inanmış bir ordu gereklidir. Bu ordu, kendisi için sınıf olma bilincine varmış emekçi halk yığınlarıdır. Sınıfsal çıkarları doğrultusunda bilinçlenmiş ve örgütlenmiş bir ordu oluşmadıkça, sosyalist mücadele zafere ulaşamaz. Ancak böyle bir ordu oluşturulduğunda mücadele sınıfsal rayına oturur. Ve bu ordu da ne zaman silaha sarılmak gerektiğini çok iyi bilir...

«KURTULUŞ İÇİN TEK ÇIKAR YOL, HALKIN KENDİ ELİYLE KURACAĞI SOSYALİZMDİR»

23-24 Ağustos 1980 tarihlerinde Sosyalist Devrim Partisi Genel Yönetim Kurulu, İzmir'de halka ve basına açık olarak toplandı. Açış konuşmasında yurt ve dünya sorunlarını değerlendiren Genel Başkan Cenani Bıçakçı, özetle sunuları söyledi:

«Özellikle 1947'den bu yana dışpolitika-mızdaki tutarsızlıklar, ekonomideki yanlış uygulamalar, demokrasiyi budama girişimleri ülkemizi onulmaz hastalıklara tutsak etmiştir. Seçilen tedavi yolundaki terslik, ülke durumunun giderek daha da zorlaşmasına neden olmaktadır. Her gün, bir öncekini aratacak sıkıntılarla karşı karşıyayız. Türkiye'nin de içinde bulunduğu bölgedeki yeni uluslararası problemler ülkemizi daha sıkıntılı bir ortama doğru sürüklemektedir.

Bu arada Türkiye dış politikası da ciddi bir sınavla karşı karşıyadır. Dış politikada Amerika parelelinde kalıp Filistin sorununu yuvarlak demecilerle geçiştirmenin olanağı kalmamıştır. Ülkemizde Filistin halkından yana bir kamu oyu oluşmuş bulunmaktadır. Türkiye hükümetlerinin Filistin halkının yararına olmayan tavırları kolayca başlanamayacaktır. Böyle durumlarda FKO militanlarının ülkemizde uygulayacakları kimi hareketlerin Türkiye halkından da destek göreceğini unutmamak gerekir.»

Daha sonra, «Kurtuluş için yeni bir düzen kurmaktan başka çıkar yol yok. Bu, halkın kendi eliyle kuracağı bir halk düzeni olacaktır. Gerçek bir sosyalizm olacaktır» diyen Bıçakçı, konuşmasını şöyle sürdürdü:

«Ülkemizi dışa bağımlı tutarak kapitalist yoldan kalkınacağımızı ileri sürerler iflas etmişlerdir. Bunun gibi dışa bağımlı sosyalizmi savunanlar da, sosyalizmi bir avuç bürokratin yönetimi gibi gösterenler de iflas edeceklerdir. Son örneğini Polonya olaylarında görüyoruz. Kısaca işçi sınıfının iktidarı diye tanımlanan sosyalizmde işçiler ücret zammını kimden istiyorlar? Kimlerle oturup pazarlık yapıyorlar? Ekonomik ve politik istekleri için ödün beledikleri iktidardakiler kimlerdir. Yani ne ekonomik iktidar, ne politik iktidar işçi sınıfının, emekçilerin elinde olmayacak, ülke bağımsızlığı bir başka ülkenin gölgesi altında bulunacak ve siz buna sosyalizm diyeceksiniz. Yalan, bu. Buna sosyalizm diyenler de yalan söylüyor; sosyalizmde işçi sınıfının, emekçilerin özgürlüğü yoktur diyen emperyalizm kuyrukçuları da yalan söylüyorlar.

Açıklıkla ortaya konmalıdır. Sosyalizm ise kurulacak olan düzenin adı; Rusyanın, Çinin buyruğu ile değil işçi-köylü ve emekçilerin kendi güçleri ile kurulacaktır. Devlet onların yönetiminde ve denetiminde olacaktır. İnsanca yaşam ve hertürlü özgürlük emekçilerin kendi avuçlarından yine kendileri için hakça pay edilecek, toplumsal yaşamın sıkıntısı ve mutluluğu tam bir eşitlikle paylaşılacaktır.

Sömürü düzenini yerle bir ederek mutlu bir düzenin kuruluşunu sağlayacak olan gerçek sosyalizm budur. Gerçekleri gören namuslu insanlar mutlaka bu saflarda sıklaşacaklardır.»

KİMLİK TAYANININ İZİNLERİNE BİLGİLENDİRME SÖZÜ...

1987 yılında 1. kez... (The text is mostly illegible due to the large watermark overlay.)

Fajstava Kurju müzedele

1987 yılında... (The text is mostly illegible due to the large watermark overlay.)

Sandikası Faklar

1987 yılında... (The text is mostly illegible due to the large watermark overlay.)

TÜSTAV

1987 yılında... (The text is mostly illegible due to the large watermark overlay.)

POLONYA

bürokratik iktidara işçiler başkaldırıyor

Polonya, birdenbire dünya kamuoyunun dikkatlerini üzerine toplayıverdi. Varşova Paktı'na bağlı, Sovyetler'in 35 milyonluk komşusunda Baltık Denizi kıyısı kentlerinde patlak veren grevler giderek yayıldı ve işçi sınıfının yükselen mücadelesi Sovyetler'e bağımlı Varşova rejimini sallamaya başladı.

Eşine ender rastlanan bir birlik ve dayanışma örneği gösteren, kararlı ve bilinçli Polonya işçi sınıfının mücadelesi ekonomik olmaktan çok siyasal hedeflere yöneldi. Polonya işçileri, işçi sınıfına geniş özgürlükler talep ettiler. Bürokratik ve güdümlü bir cihaz haline dönüşmüş olan parti kontrolündeki sendikaların yerine özgür ve işçilerin kendi iradeleri ile oluşmuş sendikaların kurulmasını istediler, her türlü sansürün kaldırılmasını ve basın özgürlüğünün sağlanmasını öne çıkardılar. Ortaya koydukları önemli taleplerden biri, partilerin alışverişini yaptığı mağazaların tüm yurttaşlara açılmasıdır. İşçiler, 21 maddede özetledikleri mücadele programını partinin önüne dayattılar.

Sosyalizmin ruhuna ve özüne aykırı uygulamalara, bürokratik imtiyazlara karşı yükselttikleri bayrak, Polonya işçi sınıfının bilinç düzeyini ve bu arada aynı zamanda Sovyet model sosyalizm anlayışının ne denli kof ve çürük olduğunu gözler önüne serdi.

İşçilerin kararlı mücadelesi önünde Gierek rejimi geriledi. Başbakanı, bazı bakanları ve 5 politbüro üyesini feda ederek ve reform vaatlerinde bulunarak krizi atlatmayı denedi. Şimdilik gelişmelerin ne sonuç vereceği bilinmiyor ama Polonya işçi sınıfının 1980 direnişinin sosyalizm tarihinin şerefli sayfalarına geçtiği tartışılmaz bir olgu haline geldi bile.

Dünyanın birçok ülkesinde sık sık grevlere rastlandığı halde, hiçbir ülke grevlere sahne olduğu için Polonya gibi dünya kamuoyunun ilgisini ve tedirgin dikkatlerini üzerinde toplayamıyor.

Bunun çeşitli nedenleri var. Birincisi, Polonya'daki grev dalgası bu ülkenin son çeyrek yüzyıllık tarihinde üçüncü kez taniş olunan bir gelişme. 1956 yılında patlak veren grevler, Stalinçi hükümetin yıkılıp yerine atöroz edilmiş Komünist Parti liderlerinden Vladislav Gomulka'nın hapis-haneden çıkarılarak Parti'nin ve hükümetin başına getirilmesiyle sonuçlanmıştı. İkinci kez 1970'de patlak veren grevler ise nispeten ilımlı sayılan Gomulka'nın da yıkılmasına ve «pragmatik» Gierek'in Parti liderliğine getirilmesiyle sonuçlanmıştı.

Eduard Gierek de ancak 10 yıl hükümlü sürdürebilmiş ve yönetimi çöküşün eşiğine gelmiştir.

Polonya'nın Sovyet bloğundaki Doğu Avrupa ülkeleri içinde refah düzeyi en yüksek ülkelerden biri olması, bu ülkede düzenli aralıklarla yönetimleri sarsan ya da yavaş yavaş büyük çaplı işçi sınıfı hareketlerinin nedenlerini açıklamak yönünden kimilerinin şaşkırtıcı olmaktadır.

Hem, «sosyalist blok»un en müreffeh ülkelerinden biri olacağı; hem sosyalist, yani işçi sınıfının yönetimi altında bir ülke olacağı; hem de düzenli aralıklarla

geniş çaplı işçi eylemlerine sahne olacaktır. Bu nasıl açıklanabilir?

Ashında, Polonya işçilerinin mücadelesinin cananlığı noktası, hareketin, özünde Sovyetler Birliği'nin Polonya üzerindeki egemenliğine karşı olması, Polonya'nın bağımsızlığını hedef almasıdır. Basit ekonomik isteklerle ortaya çıkan grev dalgası giderek siyasal taleplere yönelmiş ve siyasal taleplere yöneldiği oranda da Polonya'ya karşı girişilebilecek muhtemel bir Sovyet müdahalesinden daha sık söz edilmeye başlanmıştır. Polonya'daki grevleri herhangi bir Batı ülkesindeki grevlerden daha önemli kılan, muhtemel bir uluslararası gerginliğin yeni yuvası olmaya Polonya'yı aday haline getiren özellik de zaten budur. Kıscası, Polonya'da yönetime ya da statükoya yönelik bir kıpırdanma Sovyetler Birliği ve Sovyet müdahalesi ihtimal çağrışımlarına da beraberinde getirmektedir.

Polonya, tarihi boyunca güçlü komşuları arasında paylaşılacak tam üç kez haritadan silinmiştir. Bu tarihsel olgu, Polonya'yı Polonyalılar için kutsal bir kavram haline getirmiş ve Polonya yurtseverliğini ve Polonya ulusal bilincini eşine az rastlan bir güçle ateşlemiştir. Buna koşut olarak, Polonya'nın haritadan üç kez silinmesinde büyük payı olan kuzeydeki Rusya'ya karşı Polonyalılarda sürekli bir tedirginlik, kuşku ve hatta nefrete kaynaklık etmiştir. Bu olgu, Rusya'nın yerini Sovyetler Birliği'nin almasıyla da değişmemiştir. Polonya, İkinci Dünya Savaşı sonrası denge hesapları içinde Sovyet nüfuz alanına terk edilmiş ve kendi özgür iradesiyle seçmediği bir sosyalizm modeli Sovyetler ve Polonyalı yandaşları tarafından ülkeye belirli ölçülerde empoze edilmiştir.

Bütün bu nedenlerle, Polonya'da yurtsever-ulusal bilinç hiç sömmedigi gibi atevlenmiştir. Kimilerine işçi sınıfının mücadelesinin anti-sosyalistliğini kanıtlamak için vurgulanan Hıristiyanlık ve Katoliklik, Polonya'da Sovyet tipi sosyalizme ve Ortodoks Rusluğa karşı bir ulusal direnç simgesi, bir kültür unsuru olarak gücünü korumuş hatta arttırmıştır. Lenin tersanesi işçilerinin dahi haçlar ve Meryem Ana resimleriyle ayağa kalkması, dinsel bir gericilikten çok bağımsızlığı, anti-Sovyet, anti-Rus Polonyalı duygularını ifade etmektedir.

Polonya işçi sınıfının Baltık kıyılarından başladığı ve giderek büyüyen mücadelesi bir başka önemli dersi daha ortaya koymaktadır: Sosyalizmin empoze edilemeyeceğini, bugün uygulandığı biçimiyle sosyalizmin derin sorunları olduğunu ve bu ülkelerde işçi sınıfı iktidardadır diyerek, işçi sınıfının grev yapmaya gerek görmediği savlarının boş bir safesatadan başka bir şey olmadığını.

Polonya örneği, işçi sınıfı yönetimi adı altında sergilenen modelin işçi sınıfı yönetiminin çok, adı sosyalist olan rejimlerde bürokrasinin Parti ve devletin yönetiminde olduğunu ve bu yönetici sınıf ile işçi sınıfı arasında derin çelişkiler bulunduğunu sergilemektedir.

Polonya'daki grev dalgasının nasıl sonuçlanacağından daha önemli olan da gerildiği dersler, aktığı yeni tartışma ufukları ve yerlebir ettiği bilsimli formüllerdir.

«FİKRET BİZDENDİ»

Büyük şair Tefik Fikret'i 65 yıl önce yitirmiştik. Kendi kültürümüzden, kendi halkımızın değer yargılarından kaynaklanan Sosyalist Devrimciler olarak büyük şairimizi saygıyla anıyoruz.

Kapatıldıkları TIP'de de, son kongresine gelene kadar Sosyalist Devrimcilerin felsefesi hakimdi. 1967'de Tefik Fikret'in 100. doğum günü partinin bütün teşkilatında kutlanmıştır. Bu kutlama törenlerinin açılış konuşmasını Mehmet Ali Aybar yapmıştır. O konuşmanın bir özetini sunuyoruz:

Fikret 1867'de doğdu. 1915'te öldü. Bu dönem Osmanlı devletinin son yıllarına raslar. Fikret doğduktan birkaç yıl sonra Düyunu Umumiye idaresi kurulacaktır. Fikret'in ölümünden birkaç yıl sonra da Osmanlı devleti tarihe karışacaktır.

Çöküşü hazırlayan ve hızlandırarak etkenler arasında bir noktaya gereği kadar önem verilmediğini sanıyoruz. Osmanlı devletinin Batı kapitalizminin etkisi altına girmesi, bugünkü kompradorların ağababalari olan müstemenerlerin, Avrupa tüccarı ile Hayriye tüccarlarının ve Galata bankerlerinin yeni bir sosyal sınıf olarak ortaya çıkmalarına ve yalnız ekonomide değil politik alanda da gittikçe ağır basmalarına ya da açmıştır. Gerçekten bu yeni sınıfın temsilcileri hürriyetçi isteklerle saray istibdadının karşısına çıktılar ve iktidara adaylıklarını koydular. Ashında bu hürriyetçi istekler çeşitli tepkilerin bir muhasalası olmaktan başka, Batı Kapitalizminin ortak ve aracılığına devlet yönetiminde bir yer ayırması amacını gütmekteydi. Genç Osmanlılar ve daha sonra İttihat ve Terakki Türkiye'yi burjuva sınıfının ağırılığında Batıya dönük bir ülke haline getirmeye çalışmıştır. İttihat ve Terakkinin iler gelen yöneticilerinden biri, Mecelle-i Umuru Belediye yazarı Osman Nuri Bey'e: İttihat ve Terakkinin bir burjuva sınıfı yaratıp ona dayanmak amacında olduğunu açıklamıştır. Şüphesiz yaratmak sözcüğü burada değil. Çünkü bu sözler söylendiği günlerde rüseyim halinde de olsa, Türk burjuvazisi çoktan doğmuş bulunuyordu. Ama bu sözlerin Osmanlı devletindeki «hürriyetçilik» akımının sınıfsal karakterini belirlemek bakımından önemi vardır.

Demek ki, hürriyet adına Saray istibdadına karşı çıkan bu akımlar, yeni bir sömürü ve dolayısıyla tahakküm düzeninin, yani emperyalizme bağlı, onun aracısı durumundaki kapkaç kapitalizminin, temsilcileri ve öncülleri idiler. Abdülhamit istibdadı devrilecek, fakat yerine yeni bir istibdat kurulacaktı. Yüzlerce yıldır toprak rantına tasarruf edenlerin tek başlarına sömürdüğü ve ezdiği halk kütelleri meşrutiyetten sonra kökü dışarda yeni bir sosyal sınıfın devlet yönetimine katılmasıyla bu sefer ortaklaşa fakat katmerli şekilde gene sömürülecek, ezilecek, horlanacaktır.

İkinci Meşrutiyetin yarattığı umutlar uzun sürmedi. Abdülhamit istibdadının yerini, yeni sınıfların temsilcisi İttihat ve Terakkinin ceberut yönetimi almıştı. Üstelik devlet, Alman emperyalizminin istilâ emellerine alet ediliyor. Almanların «doğuya yayılma» politikasında Türkiye, Orta Asya'ya, Basra körfezine girecek veren bir köprü durumuna getiriliyor.

Fikretin acılı ama yiğit sesi gene yitirdi:

Bir devri şeamet yine çiğnendi yeminler
Çiğnendi yazık milletün ümmidi bülendi
Kanun diye kanun diye kanun tepelendi

Millet yaşamaz hakka tahassürle solurken
Sussun diye vicdanına yumur kırak inerse
Millet yaşamaz Meclisi müstahkâr olurken
İğfal ile, tehdit ile titrer ve sinerse
Millet yaşamaz maşeri millet boğulurken

Yihin efendiler yihin, bu hanı istibâ sizin
Dayunca, âkarcınca, çatlayınca kadar yihin.

Fikret'e amansızca saldırdılar. Softalar, Sebilürreşatçılar, onu imansızlık, dinsizlikle suçladılar, Türk Ocakları da onu vatanseverlikle suçladılar. Bu saldırılar kaynağını Alman emperyalizminin birer Truva atı gibi kullandığı Pan-İslamizm ve Pan-Turanizm ideolojilerinden almaktaydı. Bu ideolojiler, Enver Paşa diktasının temsil ettiği rüseyim halinde Türk burjuvazisinin, macerada Alman emperyalizmi ile birleşen çıkarlarına hizmet etmekteydi.

Evet sabah olacaktır, sabah olur, geceler

Tulû-i haşre kadar sürmez

diyen Fikret en karanlık günlerde bile umudunu yitirmedi. Fikret'i bugün canlı yapan nedenlerden biri, hâlâ emperyalizmin, kapitalizmin boyunduruğu altında yaşamamış olan geliyorsa, öteki neden de Fikret'in güzel günlerin mutlaka geleceğine olan sarımsız inancıdır.

Fikret'i biz bizlerden sayarız. O, herşeyi, insan severliği, vatanseverliği, zulme karşı fukara halktan yana oluşu, yiğitliği, doğruluğu ile bizdendi. Fikret'i yetistiren bir millete mensup olmakla ne kadar övünsek azdır.

Sosyalist
DEVİRİM

Sahibi: SDP adına Genel Başkan
CENAN BIÇARCI

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü:
UĞUR CANKOCAR

Yayın Yönetmeni:
AYDIN RÖYMEN

Yönetim ve Yazışma Adresi:
Sümer Sokak No. 9/9
Yenişehir - ANKARA

Abone Koşulları:
Yıllık, 100 TL. - 6 Aylık, 50 TL.

Abone Bedellerinin Posta Çeki:
120677 No.'ya yatırılmasın

Telefon: 29 10 42, ANKARA

Dişli - Baskı:
Osmanlı Matbaası,
Cağaloğlu - İSTANBUL